

Özet

1. Dosdoğru Yol: Sırat-ı Müstakim

Sırat-ı Müstakim Kavramı:

Kelime Anlamı

- Sırat, «yol» demektir.
- Müstakim ise «doğru, doğruluktan şaşmayan» anlamındadır.
- Bu iki kavram birlikte kullanıldığında «Doğru Yol» anlamına gelir.

Terim Anlamı

- Sırat-ı Müstakim, Yüce Allah'ın gösterdiği dosdoğru yol ve İslam dini anlamlarında kullanılır.

Sırat-ı Müstakim'in Özellikleri

- Her türlü aşırılık ve sapıklıktan uzak olmak
- Adaletli olmak
- Ölçülü olmak
- Dengeli olmak

Sırat-ı Müstakim'de Olanlar Kimlerdir?

Yüce Allah, Fâtiha suresinde «Bizi dosdoğru yola ilet, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna..» şeklinde dua etmemizi istemiştir.

Kuran-ı Kerim, nimet verilenlerin şunlar olduğunu belirtmiştir:

- Peygamberler
- Siddıklar
- Şehitler
- Salih Kişiler

Sırat-ı Müstakim İle İlgili Bazı Kavramlar

İfrat : Söz ve fiillerde ileri gitmektir.

Vasat: Dengeli ve ortada olan anlamına gelir.

Tefrit: Söz ve fiillerde ihmalkâr davranmaktır.

Vasat Ümmet; inanç ve amel bakımından her türlü aşırılıktan kaçınan, kötülüğü engelleyen ümmet anlamına gelmektedir.

«Böylece peygamberin size, şahit ve örnek olması, sizin tüm insanlara şahit ve örnek olmanız için sizi vasat ümmet yaptık.»
(Bakara suresi 143. ayet.)

Özet

2. Allah Yolunda Mücadele: Cihat

Cihat Kavramı:

Kelime Anlamı

Söz ve fiille bütün kuvvetini harcayarak çalışmak, gayret etmek anlamına gelir.

Terim Anlamı

- İslam dinini yaşamak ve yaşatmak için çalışmak ve gayret sarf etmek
- İnsanın her türlü kötülüğe, nefesine, şeytana karşı verdiği mücadele ile içindeki kötü duygu ve düşünceleri yenme çabası
- Allah (c.c) yolunda savaşmak

Cihat eden kişiye **mücahit** denir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) «*Mücahit; kendi nefsiyle ve kötü arzularıyla mücadele edendir.*» buyurarak nefsin arzuları ile baş etmenin zorluğuna işaret etmiş ve bunun da bir cihat olduğunu bildirmiştir. (Tirmizi, Fezailü'l-cihad, 2.)

Mekkî Ve Medenî Ayetlerin Cihat Kavramına Yüklediği Anlamlar:

Cihad Mekke ve Medine'de farklı tanımlanmış ve uygulanmıştır.

Mekke döneminde nazil olan ayetlerde (mekki ayetler) Cihat;

İslam'ın bilinmesi, tanınması, yücelmesi ve yaşanması için gösterilen çabayı ifade etmek için kullanılmıştır.

Mekke'de nazil olan bir ayette «Öyleyse artık inkârcılara boyun eğme, bu Kur'an'la onlara karşı bütün gücünle mücadeleyi sürdür.» buyurularak cihadın; Kur'an'ın hükmünü öğrenmek, öğretmek ve tüm insanlığa anlatmak olduğu bildirilmiştir.

Medine Döneminde Nazil Olan Medenî Ayetlerde Cihat

Saldırlara karşılık vermek, fitneyi ortadan kaldırmak, Müslümanların hâkimiyetini sağlamak gibi anlamlarda kullanılmıştır.

Medine'de nazil olan bir ayette ise «Sizinle savaşanlarla siz de Allah yolunda savaşın.» buyurularak cihadın saldırılara karşılık verme anlamına değinilmiştir.

Cihadın Bir İbadet Olarak Farz-ı Ayn ve Farz-ı Kifâye Olduğu Durumlar:

Bir savaşta ordu yeterli gelirse savaşma görevi diğer fertler için farz-ı kifâyedir.

Ancak ordu yetersiz kalırsa, bütün milletin; dinini, vatanını, namusunu kurtarmak için savaşması farz-ı ayndır.

Allah yolunda yapılan savaşlarda can veren insanların Allah katında

Özet

özel bir değeri vardır. Bu noktada karşımıza iki kavram çıkmaktadır: **Şehit ve şehâdet**. Allah'ın dininin tüm insanlığa ulaştırılması esnasında öldürülen kişiye **şehit** denir. Allah yolunda veya O'nun korunmasını emrettiği kutsal değerler olan din, vatan, namus, mal ve can güvenliği için mücadele ederken hayatını feda etmeye de **şehâdet** denir.

«Allah yolunda öldürülenler için ölümler demeyin. Hayır, onlar diridirler, fakat siz bilemezsiniz.» (Bakara Suresi 154. ayet.)

Cihat Öldürmek İçin Değil, Yaşatmak İçin Yapılır.

Yüce Allah Maide suresinin 32. ayetinde, haksız yere cana kıymanın bütün insanları öldürmek gibi olduğunu, bir insanın hayatını kurtararak yaşatmanın da bütün insanları diriltmek gibi olduğunu ifade etmiştir.

Cihat ile İlgili Hadisler:

- «**Ellerinize, dillerinize ve mallarınızla cihat edin.**» (Nesâî, Cihat, 48.)
- «**Her kim Allah yolunda savaşacak bir askeri donatırsa kendisi de savaşmış gibi olur.**» (Buhârî, Cihat, 38.)

Emr-i bi'l-maruf ve nehy-i ani'l-münker:

İyiliği emredip kötülükten sakındırmaya çalışmaktır. Her türlü kötü davranışa engel olup iyi ve güzel davranışların yaygınlaşması için gayret göstermektir.

Kıtal/Mukatele:

Din, vatan ve millet uğruna Allah (c.c.) yolunda savaşma, can ile yapılan mücadele anlamına gelir.

Tebliğ, İrşat ve Davet:

Dinî emirleri hakkıyla öğrenmek, ona göre yaşamak, başkalarına öğretmek, İslam'a davet etmek, İslam'ı yayma çabası anlamlarına gelir.

Cihadın Bireysel Ve Toplumsal Boyutları

Bireysel Boyutu:

- Nefsin aşırı istek ve arzularıyla mücadele etmek
- Şeytanın vesveselerine ve günahları süslü gösterip harama davet etmesine karşı sabretmek, mücadele etmek.

Toplumsal Boyutu:

- Allah'ın (c.c) ismini yüceltmek, insanlığın saadeti ve hakkın
- hâkimiyeti için çalışıp gayret göstermek
- İnsanları İslam'a davet etmek
- İyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak
- İlmî çalışmalarla İslam'a ve insanlığa faydalı olmak
- Vatanımızı sevmek, Müslümanların birliğine hizmet edecek
- her konuda faaliyet göstermek.
- Gerektiğinde fiilî olarak savaşmak.

Özet

3. İyi, Doğru Ve Güzel Davranış: Salih Amel

Salih Amel Kavramı:

Kelime Anlamı

İyi, güzel, yararlı iş ve davranış anlamına gelir.

Terim Anlamı

İnanç, ibadet ve ahlakla ilgili konularda Allah'ın rızası gözetilerek yapılan her türlü güzel iş ve davranışa denir.

İman İle Salih Ameller Arasındaki Bağ

Bir davranışın Allah katında makbul olabilmesi için; onu yapan kimsenin iman sahibi olması ve bu davranışın ihlas ile yapılması gereklidir. Salih ameller insanın inancını kuvvetlendirir ve Rabbi ile irtibatını güçlendirir.

Salih Amel Çeşitlerinden Bazıları:

- Allah'ın emrettiği ibadetleri yerine getirmek
- İyiliği emredip kötülükten men etmek
- İhtiyacı olanlara yardım etmek
- Yolda kalmış birisine yardımcı olmak
- Bir işi en güzel şekilde yapmak
- İlim öğrenmek vb.

Göz ve Optik Araçlar

Salih Amellerin Toplumun Huzur ve Güvenini Sağlamasındaki Önemi

Salih amellerin toplumun huzur ve güvenini sağlamasında olumlu bir etkisi vardır. Toplumda salih ameller arttıkça kötü davranışlar azalır.

Yüce Allah'ın kullarından istediği salih amelleri hayatının merkezine koyan insanlar, dünyalarını ve ahiretlerini kurtarmış olurlar.

«Şüphesiz ki iman edip dünya ve ahiret için yararlı şeyler yapanlar, namaz kılanlar ve zekât verenlerin Rableri katında ecirleri vardır; onlara ne korku vardır, ne de üzüleceklerdir.»

(Bakara suresi, 277. ayet.)

«Üç şey ölüyü mezara kadar takip eder; Ailesi, malı ve ameli.. Ailesi ve malı geri döner, mezarda onunla sadece ameli kalır.» (Buhârî, Rikâk, 42.)

Namazın Toplumsal Faydaları:

- Cemaatle kılınan namaz insanların kaynaşmasını sağlar.
- Kardeşlik ve eşitlik duygularını geliştirir.
- Namaz kılanlar, insanların hakkını yememeye, onlara kötülük yapmamaya gayret eder.

Orucun Toplumsal Faydaları:

- Açlık çeken insanların neler yaşadığını anlayıp onlara yardım etme konusunda insanları daha duyarlı hale getirir.
- Ramazan boyunca insanların verdikleri iftarlar, zekât ve sadakalarla toplumsal kaynaşma ve dayanışma ruhu kuvvetlenir.

Özet

Zekâtın Toplumsal Faydaları:

- Verilen zekât sayesinde ihtiyaç sahipleri belli ölçüde rahata kavuşur.
- İhtiyaç sahiplerine yardım eden insanlar vicdanen rahatlayıp bu yardımlardan dolayı mutlu olurlar.
- Zengin ve fakir arasındaki uçurumu ve soğukluğu ortadan kaldırıp toplumsal huzura katkı sağlar.

Salih Amel ile ilgili 3 temel kavram:

- 1. İman:** İnanmak, tasdik etmek, emniyette olmak, güvende olmak, güven vermektir. İman; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kaza ve kadere; hayır ve şerrin Allah'tan olduğuna (kesin bir şekilde) inanmaktır. Son peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.) ve onun tarafından insanlığa bildirilen kitabın bütün ayetlerine inanmaktır.
- 2. İbadet:** Boyun eğmek, itaat etmek, saygı duymak, kulluk etmek, tapınmaktır. Allah'ın insanlara emrettiği ve insanların da Allah'a karşı yapmakla yükümlü oldukları tüm davranışlar.
- 3. Ahlak:** Huy, mizaç, karakter, tabiat demektir. İnsanın yaratılışından gelen özellikleri ile insanların iyiliğini ve mutluluğunu hedef alan kuralların hayata geçirilmesi ile kazanılan iyi ve güzel davranışlar.

Göz ve Optik Araçlar

4. Kur'an'ı Kerim'de Geçen Kavramları Tanımanın İslam'ı Doğru Anlama

Kur'an-ı Kerim'de Geçen Kavramları Tanımanın İslam'ı Doğru Anlamadaki Önemi:

Bir nesnenin veya düşüncenin zihindeki soyut ve genel tasarımına kavram denir. Kelime ve kavramlar, insanın düşünce dünyasının temelini oluşturur. Bir dinin, bir bilim dalının veya mesleğin tam olarak anlaşılabilmesi, kavramlarının bilinmesine bağlıdır.

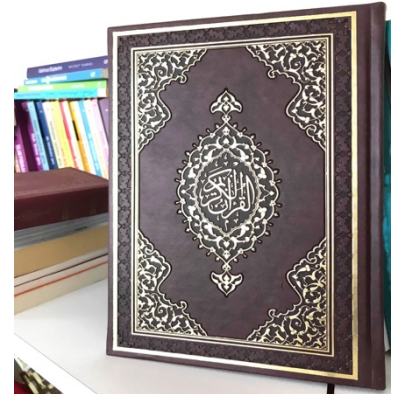
İslam Dinini En İyi Şekilde Tanımanın Yolu

İslam dinini en iyi şekilde tanımanın yolu; Allah Teala'nın gönderdiği Kur'an-ı Kerim'i okuyup doğru anlamakla mümkündür.

Kur'an'ı anlamanın yolu da; onun kavramlarını doğru bir şekilde öğrenmekten geçer.

İslam'ın ilk yıllarında Hz. Peygamber Kur'an ayetlerini açıklamıştır. O dönemde yaşayan Müslümanlar, Kur'an'ın kendilerinden ne istediğini tam olarak anlıyordu.

Günümüzde ise her Müslüman, Kur'an'ı okuyup araştırmalı ve Kur'an'ın kavramlarını öğrenmelidir.

Özet

5.Kur'an'dan Mesajlar: Kehf Suresi 107-110. Ayetler

Kehf Suresi

- Kehf, mağara anlamına gelmektedir.
- Kehf suresi, Kur'an-ı Kerim'in 18. suresidir.
- 110 ayettir.
- Mekke'de inmiştir.
- Ashab-ı Kehf diye bilinen mağaradaki gençlerin inançlarını koruma uğruna verdikleri mücadeleden bahsettiği için sureye bu ad verilmiştir.

Kehf Suresi 107-110. Ayetlerde Verilen Mesajlar

Kehf suresi, 107-108. ayet:

«İman edip dünya ve ahiret için yararlı işler yapanlara gelince, onlar için de konak olarak firdevs cennetleri vardır. Orada ebedî kalacaklardır. Oradan hiç ayrılmak istemezler.»

Yüce Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaya gayret edip amellerini O'nun emirleri doğrultusunda ve rızasına uygun biçimde gerçekleştirmeye çalışanların firdevs cennetine gidecekleri ve orada ebedî kalacakları bildirilmektedir.

Göz v Ayette geçen **firdevs cenneti**; bahçelerin en iyisi, ortası, en güzel yeri, üzüm bağı, ağaçları sık ve çeşitli olan veya etrafı çevrili olan bahçe anlamına gelmektedir.

Ayette belirtildiğine göre firdevs cennetine kavuşmak iman ve salih amel ile olur.

Kehf suresi, 109. ayet:

«De ki: 'Rabbimin sözleri için denizler mürekkep olsa ve bir o kadar mürekkep ilâve etseydik dahi rabbimin sözleri bitmeden önce mutlaka denizler tükenirdi.»

Bu ayetten Yüce Allah'ın ilim ve hikmetinin sonsuz ve sınırsız olduğu, denizlerin büyüklüğüne rağmen bu sonsuz ilim ve hikmetlere erişilemeyeceği anlaşılmaktadır.

Kehf suresi, 110. ayet:

«De ki: 'Ben, yalnızca sizin gibi bir insanım. Şu var ki bana, ilahınızın, sadece bir ilah olduğu vahyolunuyor. Artık her kim Rabbine kavuşmayı bekliyorsa dünya ve ahirete yararlı iş yapsın ve Rabbine ibadette hiçbir şeyi ortak koşmasın.»

Bu ayet Hz. Peygamber'in, salih amel işleyen ve bunun karşılığında övgü almak isteyen bir sahabiye cevaben sessiz kalması üzerine indirilmiştir.

Bu ayette Hz. Muhammed'in (s.a.v.) insani yönüne dikkat çekilmekle birlikte Yüce Allah'tan vahiy aldığı da belirtilmiştir.

Peygambere vahyedilenlerden biri de; bütün insanların ilahının bir tek ilah olduğu gerçeğidir.

İslam'a göre en büyük günah, Yüce Allah'a ortak koşmaktır, yani Allah (c.c.) ile birlikte başka varlıkların da ilah olduklarını kabullenmek ve onlara kulluk etmektir.

Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de kendisinden başka varlıkları ilah kabul etmenin **şirk** olduğunu ve bunu asla affetmeyeceğini bildirmiştir.

Özet

İlah:

- Hak olsun batıl olsun tapınılan her türlü varlık, tanrı, mabut.
- Tapınılan, yüceliği karşısında hayranlık duyulan, gönülden bağlanılıp sığınılan, duyularla idrak edilemeyen varlık.
- Hayatın tüm alanlarındaki kuralları belirleme hakkı elinde olan.
- Sevgi, saygı ve yüceltmede eşsiz kabul edilen mutlak varlık.

Göz ve Optik Araçlar